

Ennek a számnak az ára 4000 korona.

Negyvenhatodik évfolyam.

42. szám.

Debrecen, 1926 október 16.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Magas vendégek.

Debrecen városnak nevezetes napja lesz október 17, amikor a tudományegyetem klinikai építkezésének záróköve letételére jön a kormányzó úr és a közoktatásügy minisztere. Debrecen város négyszázszázötven át úgy összeforrott a mi egyházunkkal és a debreceni egyetemnek annyira előzménye a mi főiskolánk negyedfélszázados munkája, hogy Debrecen városnak és a debreceni egyetemnek ezt az ünnepét mi magunkra nézve sem tarthatjuk idegennek.

Am ha ezen a szép és fényes ünnepen szólhatnánk — amint a programnak zsúfoltsága mellett természetesen nem szólhatunk — mi azzal a hódoló bizalommal, amelyet egyházunk legelőkelőbb tagja, az államfő iránt — és azzal az őszinte tisztelettel, amelyet a magyar közoktatásügy felülmúlhatatlan agilitású és nagy-szerű eredményeket elért minisztere iránt ére-zünk, szeretnénk egyet-mást elpanaszolni.

Szeretnénk elmondani, hogy Debrecen város és környéke lakosságának látása szerint — hiszen lehet, hogy téves ez a látás — a kormányzat sokkal inkább buzgólkodik a másik két egyetem fejlesztésén, mint a debrecenién. Nem irigykedés az, ami ennek a látásán támad, hanem egyszerűen a mellőzöttség keserősége. Debrecen és vidéke lakosságának — lehet, hogy téves — meglátása szerint pedig az lett volna természetes, hogy inkább a debreceni egyetem előzi meg a másik kettőt, nem épen azért, mert Debrecen eredeti egyetemi székhely, míg a másik két várost trianoni nyomorúságunk emelte erre a rangra, hanem sokkal inkább azért, mert a debreceni egyetem létrejötté évszázados múltú és országszerte fényeskedő híres főiskola megszűnésével járt. Minekünk, az egész Magyarország reformátusainak mélyen fáj nagy hírű főiskolánk elvesztése, de ellenvetés nélkül meghoztuk az áldozatot, lemondunk róla, abban a tudatban, hogy a nemzeti kulturának teszünk ezzel szolgálatot. Hogy a nagy és fájdalmas áldozathozás

nem volt hiábavaló: ezt szeretnénk már demonstrálva látni.

Kétségtelen, hogy az egyetem létesülése óta sok minden, nagy és szép dolog történt: az orvosi fakultás csaknem teljes kiépítésével. Am erre azt mondják a mi feleink: Ha csak arra való a debreceni egyetem, hogy díszes és minden vonatkozásban magas színvonalú orvosképzést teljesítsen, ám létesített volna az állam itt egy orvosi fakultást, mint ahogy egy fakultásos főiskolák, államiak is, voltak szép számmal Magyarországon; a többi három fakultást pedig hagyták volna meg a miénknek. Mert — ezt is mondják a mi feleink — az egyetem előtt is meg volt három fakultás állapotában nem látunk más változást, mint azt, hogy a tanárok most már nem mind a mi embereink.

Így látják a mi feleink itt Debrecenben és a környékén, és azért nem tudnak örülni a debreceni egyetemnek és még mindig visszasírják a református kollégiumot. Én nem mondom, hogy igazságuk van, de az érzések erősségét nem mindig csak az igazság adja. És a keserőségek kiküszöbölése a legnagyobb kormányzati bölcsesség.

Lehet, hogyha módunkban volna, rámutatnánk ezzel kapcsolatban néhány figyelemre méltó adatra és jelenségre, olyanra, amit általában a nyilvánosság előtt, de kivált ebben a szorosban egyházi lapban nem való feltárni. Bizonyos vagyok benne, hogy sem a kormányzó úr, aki tökéletesen érti a mi szívünk dobogásának szavát, sem a kultuszminiszter, aki sokkal nagyobb tudós és jelesebb történész, sem hogy a mi múltunkat s az abban rejlő erőt nagyra értékelni nem tudná, — nem venné rossz néven az igaz hódolatból és tiszteletből fakadó őszinte beszédet.

A debreceni református egyház október 10-től 24-ig a diakonissza intézetben vasárnapi iskolai tanfolyamot rendez. Előadók a lelkészi és tanítói kar tagjai. Az előadásokra, melyek d. u. 3—5-ig tartatnak, belépti díj nincs. Az ügy barátait és érdeklődőket szeretettel hívja ez alkalomra a tanfolyam rendezősége.

A magyarok között.

A lapunkban már többször emlegetett észak-franciaországi magyar református misszióról nagyon érdekes ismertetést írt L'Action Missionnaire című nagy belmissziói közlöny legutóbbi számába Lestringant Péter lelkipásztor a Központi Evangélizáló Társaság (Société Centrale Evangélique) egyik igazgatója. Legérdekesebb és legtanulságosabb pontjait itt közöljük:

Néhány tanult embernek, meg egyes, már a háború előtt kivándorolt egyéneknek kivételével a Franciaországban élő magyarok munkások vagy pedig volt földművelők, akik most szintén ipari munkával foglalkoznak. Hazájuk elhagyására a munkanélküliség kényszerítette őket. Magyarországon ugyanis nemcsak súlyos gazdasági válság uralkodik manapság, hanem a békeszerződések következtében elszakított területekről hatalmas beözönlések is történtek a megkisebbedett anyaországba és ennek következtében ma az új Magyarországon csapásszerűen túlteng a munkáskezek, a gondolkodó agyak és az éhes szájak száma.

A magyar kivándorlók kimerülten és nyomott hangulatban, átnyomorgott hónapok vagy évek után érkeztek Franciaországba. Akik köztük már otthon is munkások voltak, azok megőrizték az 1919-iki kommunista lázadás benyomásait, a volt földművelők viszont (s a református elem többsége ezekből kerül ki) tovább is ragaszkodnak egyházuk hagyományaihoz.

A bizonytalanság vándorélethez szoktatta őket: amint az egyik helyen nem tudnak munkához jutni, rögtön mennek a másikra. Ahol megjelennek, ott oly kevéssé gyökereznek meg, hogy például 1925 októberében egy nagy csapat, nem lévén munkája, a hennietardi banyavidékről Braziliába vándorolt tovább s kicsi hija volt, hogy a tengerbe nem veszett.

Különösen az ország északi részén és Párisban vannak magyarok. A bányatársulatok egy vagy két évre szóló szerződésekkel nyerték meg őket. E határidő elteltével örájuk is érvényesekké válnak a munkások alkalmazásának rendes szabályai s a többivel azonos feltételek alatt kaphatnak alkalmazást. Azonban a francia munkanélküliek mégis előnyben részesülnek az alkalmazásnál velük szemben. A courrières-i meg a lens-i bányatársulatok sokszor két-három idegen családot is elhelyeznek egy-egy munkásházba. Mindegyik családnak, gyermekestől, be kell érnie a neki jutó két szobával. Mi több, a bányatársulat még arra is kötelezi az egyes családokat, hogy ellátásra vegyenek magukhoz nemzetükbeli nőtlen munkásokat is. Csaknem mindig fiatal családokról van szó, de gyermekeik máris számosak (2-4). Az a kívánságuk, hogy csoportonként lakhassanak s ezt általában szokták is teljesíteni. Azonban olyan tömeges rajokat mégsem alkotnak sehol, mint amilyenekben a lengyelek élnek. A saját francia bányamunkásaik hangulata ugyan nem valami kedvező az idegenek iránt, de azért azt meg kell állapítanunk, hogy ellenszenv a magyarokkal szemben nincsen. Ez eléggé meglepő

és örvendetes, ha meggondoljuk, hogy ázsiai eredetű nyelvük meggátolja a környezetükkel való bármiféle érintkezésüket.

A magyar kivándoroltak kétharmadrésze katolikus. Emiatt nagyon gyakoriak a vegyes házasságok. Mindemellett a reformátusok igen odaadóan ragaszkodnak a maguk hitéhez, noha ez a ragaszkodás gyakran inkább a formákrak, semmint a lényegnek szól. De ki ütödnék meg ezen? Ezek a vallási hagyományaikhoz való hűségben fölnevelkedett kivándorlók 3-4-5 éve leszakadtak már fölnevelő egyházuk kebeléről. Hát annál nincs semmi természetesebb, hogy ez a nagy leszakadás a benső vallásosság nagy meglazulásával járt. Hiszen kikoptak még azokból a vallási szokásokból is, amelyekben túl nagyon sok esetben egyáltalán nem is igen terjedt az ő vallásosságuk. Tisztán kell tehát látnunk azt, hogy az ő hitük egész épülete újjáépítésre szorul és hogy tulajdonképpen kutató, csoportosító és evangélizáló munka az, amit köztük végezni kell. Arra, hogy ez irányban közvetlenül meg lehessen a tevékenységet indítani, nem hiányoznak egyes komoly alapok. Bizonyítja ezt az a tény, hogy bár a mi nyelvünkben egy szót sem értenek, gyakran mégis sikerül tájékozódniok s vallási szertartásaik elvégzésére fölkerik a francia lelkipásztorokat. A magyar lelkipásztorok, Csekme Ádámnak a megérkezése előtt a lens-i lelkipásztor 25 magyar gyereket keresztelt meg.

Hogyan lehessen őket elerni? Minden munkatársunknak az az egyező véleménye, hogy legelőször is szervezett magyar református egyházat kell a számukra foiallítani. Mert az kétségtelen ugyan, hogy valami tüzes magyar hazafiságnak nyoma sincsen náluk: ami központi evangélizáló társaságunk francia munkásaival igen szívesen és bizalommal érintkeznek, a lens-i lelkipásztorokat mindig kedvesen fogadták s ha már beszélni nem tudtak is vele, legalább a zsebeit dugdosták tele magyar süteményekkel. Ámde a felnötteknél a nyelv különbözősége elháríthatatlan akadály minden vallásos munkának.

Vizont a Csekme lelkipásztori működése már egymagában döntőleg igazolta a magyar lelkésztség fölállításának szükségét. Pusztán annál az egy ténynél fogva, hogy közülök való s másfelől a francia életben is már otthonos, igen könnyen tud érintkezést találni a honfitársaival, még a nem-reformátusokkal is. Ő képviseli mindannyiunk számára az elhagyott hazát s mégis másfelől ezer módja van arra, hogy az új hazában való törvényszerű elhelyezkedésükben segítségükre legyen. Egyébként nagy tekintélynek is örvend a magyar családokban. Különleges megtisztelő címekkel illetik és tisztelettel csókolgatják a kezét.

A mi magyar lelkipásztoraink maguk is csak átmenetinek tekintik ezt a munkásságukat. Bár a felnötteket nem lehet asszimilálni, a gyermekek az iskolában folyvást együtt vannak francia pajtásaikkal s itt egy, a családi körüktől igen különböző levegőben nőnek föl. A hennin-i iskolában egy 9 éves kis magyar fiú az első az osztályában s Heuzé francia lelkipásztor vasárnap

iskolájában is: a szülei 1923 végén jöttek ki Franciaországba, de ő azóta már nemcsak a francia nyelvet, hanem, mint mondják, az északi tájnyelvet is igen jól elsajátította. Az asszimiláció tehát magától fog végbemenni, azonban a francia protestantizmusnak csak akkor lesz haszna belőle, hogyha a felnőttekkel magyar lelkipásztorok fognak foglalkozni, gyülekezeteket szervezve belőlük. Csak magyar lelkészek tudják összeszedni ezeket a szétszórt református lelkeket s bekapcsolni családostól a mi francia református egyházaink történelmi kereteibe.

Ne felejtjük el megemlíteni azt a rendkívül fontos tény, hogy a római katolikus egyház az ő magyar hívei között még semmiféle munkát nem kezdett, úgy hogy a magyar református lelkipásztorok a szénmedencében katolikus honfitársai előtt is kivételes tekintélye van!

Patay Lajos theologus pedig Párisban kezdett összegyűjtő pásztori munkát az ott szétszórtan élő magyarok között. Lehetetlen pontosan megmondani, hogy mennyien vannak ott ilyenek, de mindenestre több ezerről van szó. Ezeknek legnagyobb része elszigetelten él, alig tudva egymásról: megtörténik, hogy ugyanabban a házban lakó két magyar is csak hónapok múlva, véletlenül fedezi föl egymást. Egyedül csak a szocialista és a kommunista elemek tartanak össze, olyan lelkesedéssel és következetességgel, amely igazán csodálatos. De a fáradhatatlanul látogató Patayt még ezek is szívesen fogadták. Az egyik protestáns templomban rendszeresen tart Patay magyar református istentiszteleteket is, 30—50 hallgatónál és úrvacsorázóval. Reméli, hogy rengeteg utánjárásí kívánó toborzó munkája eredményeként nemsokára fel fog menni százra az általa fölkeresett s az egyházba bevonható párisi református magyar családok száma. A már istentiszteletekre eljáró magyarok igen áldozatkész adakozók. Azonban a misszió továbbfolytatására nagy szükség volna nagyobb számú bibliára, énekeskönyvre és egyéb vallásos irodalomra is. Ki fogja nekik ezeket beszerezni és ki fogja felvenni a gondját ennek a kis magyar gyülekezetnek, ha majd Patay, tanulmányai végeztével, visszatér hazájába? Fordította R. I.

Kultura.

Annyi, mint művelődés, műveltség. Nem bizonyos társadalmi formák, megállapodások elsajátítása, betartása, melyek alatt durva, bántó hazugság rejtkezhetik. Még nem is bizonyos ismeretmennyiség felhalmozása. Sőt még nem is sokoldalú, esetleg egyetemes tudás, ami mellett még egészen vígan megélhet a kevély, gőgös, erőszakos elme.

A kultura, a valódi műveltség a mi egész benső, tehát valódi emberi lényünknek, az érző szívnek, a magasságokat és mélységeket sejtő, amazok után vágyó, ezektől rettegő léleknek, a gondolkozó elmének minden oldalú, lehető teljes kialakítása. Ezt a teljes kulturát pedig egyedül a keresztyénség adhatja meg, természetesen az emberi

elme vizsgálódásainak eredményeit segítő társaként felhasználva.

Az a valódi kultura, amely az állatemberből valódi embert alakít, t. i. egy fensőbbrendű lényt, aki ura tud lenni mindenekelőtt önmagának, ur a benne levő állat, az állati ösztönök, az érzékiség, a testiség felett; erős a bűnökkel és erős a próbáltatásokkal vívott harcban és diadalmas mindenik felett. Ez egyszersmind a boldog ember. Ezt ismét csak a keresztyén kultura adhatja. Természeti törvény, hogy magasabbrendű életbe alacsonyabbrendűből csak abban a magasabbrendű életben élő valaki, annak birtokosa emelhet. Földi életünk célja a nagy Örökkévalóságba emelkedés. Annak ura alászállt, hogy bennünket oda felemeljen. Jézus nélkül, az ő isteni erőinek visszautasítása mellett a porban, a kárhozatban maradunk.

Pogány népeknél kulturáról nem lehet szó, csupán anyagi művelődésről. A keresztyén népek kulturája, tehát Nyugat kulturája egy hazug kultura, pogány kultura, bevonva keresztyén mázzal. Keresztyén jelszóval ajkunkon egészen pogány világban, pogány eszmekörben, pogány módra élünk. A keresztyén világ nem tudott leszakadni a pogány kultura emlőiről. Vagy ha elszakadt tőle, első szerelméhez újra visszatért — töredelmes bűnbánattal; és hátat fordított annak a kulturának, amely az ő egész életfolyásának más irányt adott; amely azt az életet a legnagyobb magasságból, amit önerejéből elérhetett, az Olympus magasságából az egek magasságáig akarta emelni. Tette ezt azért, mert ez a kultura reá nézve kényelmetlenné lett. Kényelmetlenné viszont azért lett, mert ez a kultura nem tűr hazugságot, önámítást, alakoskodást; ez a kultura az egész ember benső átalakítását vette és veszi munkába; ez a kultura nem tud a felszínen maradni, mégha oly csillogó is az; ez a kultura a legmélyre, a szívnek mélyére akar hatolni; ez a kultura az embert önmagától akarja megszabadítani; ez a kultura teljes, igazi szabadságot akar adni. Az embernek pedig félelmetesek a mélységek, főként a szív mélységei; az ember — még ha nem vadember is — jobban szereti azt, ami csillog; az ember sohasem tudta értékelni, következőképen sohasem szerette a valódi szabadságot, a Krisztus szabadságát; legtöbbször kettős szolgálókat viselt: egy idegen zsarnokét és a sajátját; ha itt-ott megnyerhette a külső szabadságot, annál megkötözöttebb szolgálója lett önmagának, bűneinek, féktelen szenvedélyeinek. És ez az állapot az embernek tetszik. Tetszik tehát a klasszikus kultura a keresztyén népeknek, mert ez hizeleg az ő érzékiségüknek, nem alkalmazkodik nekik az ő gyarlóságuk feszegetésével, sőt szabadságot, egyenesen utasítást, tanítást ad azoknak szabadjára eresztéséhez, a „szép“ érvényesülésének jelszavával.

A klasszikus műveltség egészen és kizárólagosan a testi, az érzékiség ápolására irányul, abban kizárólag a test kultusza viszi az irányadó szerepet; abban a „szép“ csak a testnél kerestetik. Abban a kulturában az „esztétikus“ görög nép a „szép“ (de csak a testi szép) imádatában megen-

gedi magának a csaknem teljesen rubátlan öltözködést, azt a leplet, mely férfinál és nőnél egyaránt látni engedi a testnek csaknem minden részét; megengedi, hogy a férfiak egészen meztelesen vívjanak, hogy a közönség az erőteljes izmokban gyönyörködhesse. A szép női test láthatásáért a bűnt, az erkölestelenséget is megbocsátották, sőt szabadalmazták, polgárjogot, szabad bemenetelt engedtek neki a legelőkelőbb házakba. Abban a kultúrában megtörténhetett, hogy amidőn Athénben a köztudó a gyönyörű Foiné kéjhölgyet vádolta azzal, hogy feslett életével az ifjúságot romlásba viszi, védője hirtelen lerántotta róla könnyű leplet ezzel a felkiáltással: „nem félnétek megsemmisíteni a természetnek ezt a remekét?” és a leány meg volt mentve! — Nos, nézzétek meg a görög kultúrához, a klasszikus műveltséghez visszatért mai nemzedéket! Ennek leányai, asszonyai az ő hiányos, görög öltözékekkel mindenik akár tudva, akár akaratlanul egy-egy kéjhölgy sőt az ifjúságot bűnbe, romlásba viszi érzékiségének szakadatlan ingeréseivel.

A klasszikus műveltség hazug és hazugságot terjesztő műveltség. Nem látjuk a mai közéletben a szüntelenül fecsegő, esésogó, arcátlanul hazudozó áthéneit! a lelkiösmeretlen demagógot, a nagyokat ígérőt; sőt mi több a legszentebbet: Isten nevével, Jézus Krisztus szeretetével dobálózt kinek szíve kemény mint a bű az ingó, a nyomor jajszávanak meghallására; a fősvényt, zsugorit, usorást, amint hirdeti vérferraló hazug ajkakkal a legmagasabb széklet, elveket. De hát a klasszikus kor isteneitől ezt tanulta. Azoknál erősebb erők, törekvések nincsenek. Egész újabbkori művelődésünk ingatag alapon, a hazugságon nyugszik. Teljes műveltséget, valódi műveltséget csak Jézus vallása, a kereszténység adhat, valódi embereket csak ez nevelhet. De hát mi felünk valódi, egész emberek lenni.

Árnyékszámítás.

Nagy István.

Iskola

Évnyitó beszéd.*

Elmondotta Borsos Károly, mezőtúri református gimnáziumi igazgató 1926 szeptember 15-én.

Örömmel ünnepelünk ma. Új munkaév kezdetének örvendezünk mindnyájan, akik itt vagyunk. Örülnek a szülők, hogy módot, alkalmat adott nekik az Úr gyermekeik lelki épüléséről gondoskodni; örülünk mi, tanárok, hogy újra megnyithattuk a jó erkölcsök és tudományok e csarnokát a jövő reményei, a magyar ifjúság tekintélyes serege számára; s bizonyára szívből örültök ti is, fiúk, hogy beléphettek a négy évszázados intézet falai közé, lelki kincsek gyűjtése, jövőldő boldogságotok előkészítése végett. Örülünk és örvendezünk, adjunk hálát a mi Istenünknek, hogy elhozta ránk ezt a kedves napot.

* Ezt a beszédet közöljük, mint csattanós mutatóját középiskoláink szellemének; megjegyezve, hogy Borsos Károly a classica philologia tanára.

De örvendezésünk közben se feledkezzünk meg arról a gyásznapról, amelynek négyszázados fordulóját augusztus hó 29-én ünnepelte balsorstól tépett nemzetünk. A mohácsi vész emléke fakaszson fájó könnyeket szemünkbe, gyűjtsön világgosságot elménkben, támasszon szent elhatározást szíveinkben a magyar bűnök megismerésére és kiirtására, a magyar kötelességek hűséges, mindhalálig való teljesítésére.

Tudjátok meg, kedves testvéirem, hogy négyszáz évvel ezelőtt a mohácsi sikon nem a török fegyverek, de a magyar bűnök törték le a magyar zászlót, fektették sírba a magyar sereget. Az igazságos Mátyás halála után, derva önzéstől elvakítva, mohó sietséggel ásta a magyar nemzet maga számára a mohácsi sirt. Igaz magyar ember lelkét fájó undor fogja el, arcát szégyenpír borítja, ha olvassa a mohácsi vészt megelőző kor történetét. Undok bűnök fertőjében fetreng az egész magyar nemzet; legelől járnak a bűnözésben a vezetők, a főpapok, a főurak: a vezetőkkel együtt romlanak a vezetettek is. Igazságot, törvényt, igazságot, állami érdeket senki nem ismer, mindeki a maga hasznát nézi, a maga hatalmát igyekszik növelni. Így kerül minden gazdagság, minden hatalom néhány erőszakos, telhetetlen főnemes kezébe; az államkincstár üres, a király koldusszegény, tehetetlen báb, nincs felelőtlen államhatalom, nincs országvédő hadsereg, a köznemesség elégedetlen, duzzog, a jobbagység panaszodik, lázong, majd letiporva vérkönnyeket sír.

Ugyan ország, ugyan nemzet hogy tudhatva megküzdeni a rázúdító hatalmas ellenséggel?

Nem is tudott. Nemzeti nagylétünk nagy tetemője lőn Mohács. Százötven évig nyugos a török igát, német járommal súlyosbítva. Nagy hatalmunk megszűnt, de nagy bűnök nem haltak meg nemzeti nagyságunkkal együtt, sőt a XX-ik században új erőt kaptak s néhány év előtt új Mohácsot, Trianont hozták a fejünkre.

Nagyérdemű közönség! Kedves ifjúság! A történelem tanulságai arra való, hogy okos emberek okuljanak belőlük. Ha bennünket, magyarokat, Mohács és Trianon sem tanítanak meg arra, hogy régi bűneinkkel végleg szakítanunk kell, hogy újja kell születnünk, ha új életet akarunk biztosítani nemzetünknek: akkor nemzetünkre nem várhat szebb jövő, akkor menthetetlenül elpusztul a magyar a környező ellenséges népek tengerében. Egy újabb, harmadik Mohácsot nem élhet túl a Trianonban agyoncsontított Magyarország.

Hogy a mohácsi sírban csak régi dicsőségünk, csak a magyar nagyhatalom maradt eltemetve, de maga a magyar nemzet feltámadott halottaiból, sőt minden akadállyal megküzdve, új, dicső tettekkel jegyezte be nevét a világtörténelembe, hogy új, nagyszerű, gazdag, káprázató magyar kulturát tudott teremteni, ennek oka az, hogy Mohács után nemzetünk jórésze bűnbánólag magába szállott, töredelmes szívvel lelkébe fogadta azokat az isteni erőket, amelyeket a reformáció hozott számára a Krisztus evangéliumával. A Krisztus evangéliuma által újjászült, megneemesedett magyar lélek vívta

dicső harcait Istenért és magyar szabadságért Boeszkai, Bethlen Gábor, a Rákócziak és Kossuth Lajos zászlói alatt; ez a lélek teremtette a XIX-ik század nagyszerű magyar kulturáját.

A második mohácsi sirből, a trianoni gyászból is csak a Krisztus evangéliuma menthet ki bennünket.

A magyar bűnöket, romlásunk okait, csak az evangélium tisztító tűzével égethetjük ki a magyar lelkekből.

A magyar bűnök szülő anyja, közös forrása pedig a durva önzés, amely döbbenetes hatalommal uralkodik a magyar lelkeken. Nincs talán nép, amelyet annyira megfertőzött volna az önzés, mint éppen a magyart. Szégyen ezt bevallanunk, de ha gyógyítani s gyógyulni akarunk, nem szabad pártolnunk betegségeink okát. A magyar történelem számtalan katasztrófája, gyászos jelenünk siralmas bajai, nyomorúságai, mind-mind a magyar önzés számlájára írandók.

Párttétés, viszálykodás, árulás, tunyaság, fejelemettség, kórházi osztályharcok, mind-mind a közös, a fő-fő magyar bűnök: az önzésnek szülei.

Az önzést kell hát a magyar szivekből kiölni: csak akkor gyógyulhat meg beteg nemzetünk.

Ennek a rettenetes nemzetölő bűnök pedig csak egyetlen biztos ellenszere van: Krisztus evangéliumának summája: a szeretet. Aki Istent szereti, az tudja csak igazán szeretni embertársait, az tudja csak szeretni és cselekedni mindazt, ami szép, jó és igaz, csak az tud lelkesedni, élni, halni, mindent áldozni nagy eszmenyekert, hazáért, országaért, igazságért, szabadságért, közjólétért, boldog jelenért, dicső jövőjéért.

Csak az a nemzet lehet nagy, erős, dicsőséges és boldog, amelynek tagjai ilyen fia van.

Fiúk! mi azt szeretnénk, mi azt akarjuk, hogy a magyarság apostolok, mint az egyházban a megváltó szeretetnek. Ebben az iskolában készíjete fel az apostolságra. Mert apostolokra van szüksége a magyarságnak, hogy feltámadhasson trianoni sirjából, hogy feltámaszthassa a Nagy-Magyarországot. Apostolokra van szükségünk, akik kérieneteleken harcot vívnak a magyar bűnök kiirtására, akik a durva önzés helyett a szeretetet ültetik a magyar szivekbe. Apostolokra van szükségünk, akik megértetik, hogy nemzetellenes bűn, valóságos hazaárulás ebben a csonka országban osztálygyűlöletet, faji és felekezeti gyűlöletet hirdetni, e haza polgárait ellenségként egymással szembe állítani azért, mert faji, nyelvi, felekezeti, politikai, világnézeti, vagy osztálykülönbség van közöttük. Apostolokra van szükségünk, akik megtanítják e haza fiait egymást szeretni, megbecsülni, támogatni, önzetlenül dolgozni, áldozni a közjóért, e haza minden polgárának jólétéért, boldogulásáért, hogy ne legyenek itt éhezők, nyomorgók, koldusok, elnyomottak, mellözöttek, de élhessen itt mindenki boldog elégedettségben, abban a tudatban, hogy ez a haza minden fiát egyformán szereti, igazságosan jutalmazza a közérdekében végzett hasznos munkájáért. Apostolokra van szükségünk, akik megtisztítják ezt az

országot a munkakerülő, tunya, léha, iszákos, egymást gyűlölő, a másét kívánó, magaét meg nem becsülő, durva, műveletlen emberektől és nevelnek Istent és egymást szerető, becsületes, munkás, józanéletű, a közjóért minden áldozatra kész, okos, művelt polgárokat.

Fiúk! Ilyen apostolokra van szüksége a mi drága hazánknak. Igyekeztek ti is ilyenekké nevelődni ebben az iskolában. Teljesítsétek hát mindazt jókedvvel, amit ez az iskola kötelességként ti reátok szab. Akkor lesztek jó magyarok, akkor lehettek magyar apostolok.

Nagyérdemű Közönség! Kedves Ifjúság! Sajnálattal kell megemlítenem, hogy intézetünk ez új iskolaévben szegényebb lett egy kiváló munkatársával. Nagy Miklós kartársunk hat évi szolgálat után el távozott tőlünk, hogy a szeghalmi új reál-gimnázium igazgatását, illetve megalkotását végezhesse. Köztünk végzett nagyszerű munkájáért nagyrabecsültük, egyéni tulajdonságaiért igazán szerettük. Egyik szemünk sír, a másik örül, mikor búcsúzunk tőle; mert érezzük veszteségünk nagyságát, de érezzük azt is, hogy ott, ahova megy, éppen olyan egész emberre van szükség, amilyen Nagy Miklós. Nagy Miklós megtalálta az erőéhez és tettvágyához méltó munkateret. Új iskolát kell szerveznie, új várat a magyar kultúra számára. Lehet-e ennél szebb feladat tetteről s fiatal ember számára. Kívánjuk, végezze feladatát, szervezze meg az új iskolát úgy, hogy sikereivel mi is dicsekedhessünk. Mert mi a miénknek tekintjük őt továbbra is. Áldja meg az Isten őt magát, szeretteit és minden munkáját mind a két kezével!

Hálásan köszönöm intézetünk elöljáróinak, jobarátáinak mostani szíves érdeklődését. Végző munkánkra Isten áldását kérve, az 1926—27-ik iskolai évet megkezdtem.

Közélet

Még egyszer a fülemüle füttye.

Szigethy Gyula gebei lelkész úr a Fülemüle füttyeiről írott cikkére adott válaszával nincs megelégedve s most nyílt levelet küldött hozzám, amelyben arra hív fel, hogy jelöljem meg a törvényszakaszokat, melyek állításaimat igazolják, mert addig „kijelentéseimet csak magánvéleménynek tekintem” s figyelmeztetésével arra, hogy „ily kis kérdések ide-oda magyarázgatásával a helyi lelkész helyzetét nehezíteni, nem helyes és nem jogos”.

Megbocsát nt. úr, de hely szűke miatt az ő nyílt-leveletét egész terjedelmébe épügy nem közlöm, mint a Tukács tiszteletes úrét nem közöltem. A kívánt fevilágosításokat azonban igyekszem megadni. Biztosíthatom azonban a nt. urat, hogy e valóban kis kérdések megmagyarázása sohasem jutott volna eszembe, ha a nt. úr nem fordul hozzánk a kérdések feltevésével s hogy véleményemet sohasem kívántam, most se kívánom másnak tekinteni, mint magánvéleménynek.

1. Hogy a gondnok e hivatala alapján tagja a presbiteriumnak, meg van írva az E. T. I. t.-c. 27. § a) pontjában, világos tehát, hogy az ilyen okoskodás: „X gondnok ugyan, de presbiter nem lehet, tehát a gyűlésbe meg nem hívom” — semmikép sem állhat meg.

2. Hogy minden gyűlésre a presbiterium összes tagjait (tehát akármi címen tagok) meg kell hívni, kimondja az E. T. I. t.-c. 40. §, amiből következik, hogy az olyan gyűlés, melyre minden tagot meg nem hívtak, meg sem tartható, nem hogy érvényes határozatot hozhatna.

3. Fentartom, hogy azt, aki nem feddhetetlen előéletű, nem lehet gondnokká megválasztani. De ha mégis megteszik: azt, hogy ez a választás érvénytelen nem „magánvéleményei” döntjük el, hanem bírói ítéletet kell produkálni. Más eset, ha valakit a választhatóság jogáról jogerősen megfosztottak. Akkor a ráadott szavazatok ipso facto semmiek, már ebben az esetben már megvan a bírói döntés. De az, hogy valakit a viselt hivatalától megfosztottak, nem jelenti a választhatóság jogától megfosztást. Ha azt is jelentené, nem kellene ez utóbbit külön mellex büntetésül kiszabni (V. t.-c. 36. § harmadik bekezdés)

4. Hogy egy tag elmaradása is érvénytelenné teheti a gyűlést, ha t. i. az nem hívatott meg: a 2. alatt elmondatokból folyik.

Egyebként, bár az adott esetben minden állításmat törvényhellyel is tudom bizonyítani, — méltóztassék tudomásul venni, hogy a világnak egyetlen olyan jogrendszere sincs, amelyben minden jogtételt törvényszakas tartalmazna, annál kevésbé olyan, amelyben viták eldöntésénél nem kellene a „logika örök törvényeihez” fordulni. Nagyon könnyen megütné a bokáját akárki, aki csak azt fogadná el jognak, ami írva van. Aminthogy nem is az a legjobb jogász, aki a törvényparagrafusokat legjobban tudja.

Arról pedig méltóztassék meggyőződni, hogy egy embertársamnak sem szeretnék kellemetlenséget okozni, annál kevésbé a sok nehézséggel küzdve nagyszerű munkát végző lelkész uraknak.

Kun Béla.

Egyenlő elbánást!

A Sárospataki Református Lapok legutóbbi számában egy nagyjelentőségű, reánk reformátusokra nézve megdöbbentő és lesújtó hír jelent meg arról, hogy Nagykőrös városát a vallás- és közokt. miniszter arra kötelezte, hogy az ujonnan épült 9 népiskolába, mind a kilencbe r. kath. tanítót válasszon s mivel Nagykőrös csak a számaránynak megfelelőleg 3 r. kath. tanítót akar választani, a miniszter beszüntette az építési segély folyósítását az iskola építési folyamata közben. A miniszter eljárását azzal indokolta, hogy a városi iskolákban, mivel az 90%-ban református, nem lát garanciát arra, hogy a róm. kath. vallású tanulók vallásoktatásáról kellően gondoskodnék.

Úgy látszik, hogy a világi kormányzat már

nem elégszik meg azzal, hogy az állami iskolákban a r. kath. vallású tanerőket nevezi ki más vallásfelekezetek rovására és háttérbe szorításával, még olyan helyeken is, ahol az iskolának állami kezelésbe való átvétele alkalmával kötött szerződésben arra kötelezte magát, hogy a tanerőket az illető helyen levő felekezetek számarányának megfelelőleg nevezi ki, hanem most már még a közsegeket is arra kényszeríti, hogy csak r. kath. vallású tanerőket alkalmazzon, még olyan helyeken is, ahol a tanulók többsége református. Vajjon a katolikus többségű városoktól és községektől megköveteli-e a vallás- és közokt. miniszter úr, hogy csak református vagy lutheránus tanerőket alkalmazzon s ha ezt nem teljesítik, azoktól megvonja-e az építési segélyt?

Vajjon tudják edafönn, hogy áll vagyoni tekintetben a r. kath. egyház és hogy állnak a protestáns egyházak és ezek alapján, hogy melyik egyház képesebb maga gondoskodni a maga gyermekeinek vallásoktatásáról? Vagy éppen azért járnak el így, mert ezzel tisztában vannak? Hát nem volt még elég a tanítói nyugdíj-járadékok többszörösére felemelése, melynek már végrehajtása is fenveget olyan helyeken, ahol nem képesek azt megfizetni?

Nem akarok Nagykőrösnek tanácsokat adni, hiszen autonóm testület, tudja, hogy mi a joga és kötelessége, de szólok a nagykőrösi református egyház tagjaihoz, mert az árvíz most Kőrösön feküdt neki a gátján, tehát a gátra fel, védőmozgók azt a veszedelemmel szemben, mert ha e kis részen betör az árvíz, nem elégszik meg ennyi eredménnyel, hanem több áldozatot is kíván. Egyetemes Konventünket pedig kérem, hogy az ágostai evangélikus egyház tényezőivel egyetértésben találják meg a módját ezen és az ehhez hasonló esetek megelőzésének és elhárításának, mert ha hallgatunk, akkor a körösi eset mindenütt ismétlődni fog, más téren és viszonylatokban is.

Biky Gábor.

Különfélék

Az előfizetési pénzek beküldésére előző számunkhoz postán befizetési lap volt mellékelve. Kérjük azt mielőbb felhasználni.

Egyházkerületünk őszi közgyűlése november 24-én kezdődik. Az első nap a Révész Imre emlékünnepe lesz, melyen az emlékbeszédet S. Szabó József tartja. Az egyházkerületi tanügyi és pénzügyi bizottságok november 9-én, a kollégiumi igazgatótanács november 10-én, a népiskolai tanügyi bizottság pedig november 11-én tartja ülését.

A Baldácsy-alapítvány fennállásának ötven éves fordulóját ünneplik október 19-én Budapesten az egyházkerület Réday-utcai székházában.

Tanári jubileum. Debreceni főgimnáziumunk három érdemes tanára, dr. Bessenyei

Lajos, dr. Szabó Márton és dr. Szeremley Béla 25 év óta állanak a közoktatás szolgálatában. Ebből az alkalomból a főgimnázium tanári kara október 16-án délután ünnepélyt rendez, melyen az egyházi felsőbbség és a társadalom képviselője is részt vesz.

Harangavatás. Az itt-ott fel-felcsillanó vallásos érzésről és áldozatosságról tettek bizonyosságot Porkoláb Pál és fia Dániel, szamostatárfalvai lakosok, midőn saját költségükön egy 180 kgos harangot öntettek, melyet nyolc lelkész jelenlétében e hó 10-én adtak át rendelkezésükre. Közreműködtek: Bakó Péter sz.újlaki, Hadady István sz.-becsi, Tóth Sándor nábrádi, Nemes Imre sz.-angyalosi, Pótor Elemér csergeri és Csiszár Árpád helybeli lelkészek. Tóth Sándor közvetlen ható prédikációja Zsid. III. 7, 8. verseken épült. A harangok történetéből megemlíest érdemel az, hogy ez évben már készített egy 102 kgos harang, szintén egy egyháznak, Jeney Gyula ajándékként; így e kicsiny egyháznak a régi kis haranggal együtt most már 3 harangja van.

A Debreceni Kálvinisták Templomegyesületének hitvédelmi szakosztálya, a presbiterium megbízásából, november hó elejétől karácsonyig tartó hitelesítő tanfolyamot rendez, dr. Révész Imre lelképásztor vezetésével. A hitelesítő tanfolyam célja egyfelől a személyes hit mélyítése, másfelől pedig munkájuk által az egyházunkban miúgy ingadozók erősítése. A tanfolyamon részt vehet minden 18—25 éves egyén, aki köteleességét ezen a téren is a leg-hívebben teljesíti. Jelentkezni lehet dr. Révész Imre lelképásztornál. Kálvin-tér 8. sz.

Az Országos Református Presbiteri Tanácskozás október 24-én lesz Debrecenben. E konferenciára kívánatos minden egyháznak magát presbiteri útján képviseltetni, mert a gazdag egyházépítő előadások mellett alkalom van az ország minden részéből összesereglett presbiterekkel való találkozásra. A konferencián résztvevők kedvezményes utazási jegyet nyernek. Hisszük, hogy sokan hallják meg a hívogató szót.

Deák Ferenc emlékünnepélyt tartott a múlt vasárnap a sárospataki főiskola, melyen emlékbeszédet dr. Puky Endre nemzetgyűlési képviselő, a főiskola igazgatótanácsa mondott.

Új püspöki titkár. A dunántúli egyházkerület püspöke Győri Elemér távoztával Szücs István komáromi segédlelkészt nevezte ki püspöki titkárral, aki már beosztását megelőzőleg Papkeszin és Pesterzsébeten működött mint segédlelkész.

Új theologai magántanár. Dr. Máthé Elek, a Lónyai-utcai református főgimnázium tanára, a budapesti Református Theologiai Akadémián az újtestamentumi tudományok szakcsoportjából magántanári vizsgálatot tett.

Lelkészválasztás. A máramarosugoccai egyházmegyéhez tartozó csepei egyház lelkészi állására, mely Siposs Imre, jelenleg debreceni központi hivatalvezető lelkész kiutasítása útján történt eliaóvozása óta betöltetlenül állott, Biky Jenő nagyszöllősi segédlelkészt hívták meg. Áldás legyen működésén!

Követendő példa. Kustár Dániel debreceni hitoktató lelkész az elmúlt tanév folyamán kétmillió koronát gyűjtött össze elemi- és tanonciskolai növendékei között. Egymilliót adott a Kálvineumra, fél-félmilliót pedig a budapesti józsefvárosi templom és a vésztői református elemi iskola számára.

A biharnagybajomi egyház részére 3 tanterem és 2 tanítói lakás építésével kapcsolatban a vallás- és közoktatásügyi miniszter 400 millió korona államsegélyt és 6 évre 6% kamattal mellet 400 millió koronát írt ki.

Szépen sikerült leánykálvineumi ünnepély volt az elmúlt vasárnap Turkevényben. Délelőtt Csomasz Dezső mezőtúri lelkész hirdette az igét, este pedig Kálvineumi ünnepség volt, ahol Kiss Ferenc, a fáradhatatlan „árvák atyja“ tartott alkalmi beszédet. Az ünnepségen részt vett a kollégiumi kis kántus is 15 taggal, míg a helybeli műkedvelő gárda két szindarabot adott elő igen nagy sikerrel. A jói sikerait ünnepély a helybeli lelkészi karon kívül főleg a „Jótekonv Iparos Nőegylet“ érdeme, melynek tagjai fáradtságot, időt és áldozatot nem kímélve, munkálkodtak a nemes cél érdekében.

A debreceni református tanítóképző-intézet ifjúsága a református főgimnázium példáján buzdulva, október hó 3-án dr. Varga Jenő vallástanár vezetésével megalakította az ifjúsági gyülekezetet, melynek az intézet valamennyi növendéke tagja lett. A leendő református tanítók lelkében eleven erővel ébredt föl annak a régen megállapított, de soha meg nem erősödő igazságnak tudata és érzete, hogy az iskolák az egyház veteményes kertjei. Ettől a tudattól és érzettől indítva, mindent igyekeznek már az intézet falain belül elkövetni s minden kínálkozó alkalmat igyekeznek megragadni, hogy magukat nagy és szent munkájukra, az egyház veteményes kertjeiben leendő üdvös kertészkedésre minél jobban előkészítsék. Bizonyára meg fogják ehhez a helyes eszközöket is találni, mert akik az Isten dicsőségének munkálására bontanak zászlót, azoknak lelke megvilágosodik. A debreceni református tanítóképző-intézetre a magyar református egyháznak sóvárogva várt megújulásában apostoli buzgóságú tanítók szétküldésével nagy feladat vár s ezt a feladatot hivatása teljes tudatában, tradícióinak féltő önértésével minden erejéből igyekszik is megvalósítani. Ezt a megvalósítást kívánja az ifjúság előmozdítani, amikor gyülekezet alakításával önként tárja ki lelkét Krisz-

Kun József késműves és műköszörős, Debrecen, Széchenyi utca 1. sz.

tus és az ő tudománya előtt, hogy azon keresztül diadalmasan vonuljon be majdan a nevelő gondjaira bízott gyermekeknek Isten országa jövőjébe is.

Betörés a debreceni református főgimnáziumban. Október 9-ére virradóra a református főgimnáziumban eddig ismeretlen tettes kassza-furást követett el és a páncélszekrényből 2 millió koronát elvitt.

A dunamelléki egyházkerület idei évi rendes közgyűlését és birósági üléseit október hó 16-án és 17-én tartja Budapesten a Ráday-utcai székház nagytermében.

A „Hit és Szolgálat” mozgalma október hó 10-én Kocszon református emléknapot rendezett, amelyen előadók voltak: dr. Vass Vince, Budai Gergely, Szabó Miklós, Czeglédy Sándor, dr. Sebestyén Jenő, dr. Nagy Sándor és Bereczky Albert.

Hirdetési díjak kimutatása.

A 41. számban közöltek folytatása.

22. számban (1926 május 29.): *Nagydobosi* helyettes-kántorság 3 pengő 26 fillér; *Mezőtúri* férfitanítói állás 4 pengő 48 fillér.

23. számban (június 5.): *Botpaládi* kántori állás 9 pengő 15 fillér.

24. számban (június 12.): *Tiszaugi* nőtanítói állás 5 pengő 20 fillér; *Apagyai* lelkészi állás 13 pengő; *Sarkali* orgonista állás 8 pengő 72 fillér; *Debreceni tanárképzőintézet* hirdetése 16 pengő 16 fillér.

25. számban (június 19.): *Debreceni kollégium* gimn. h. tanári állások 5 pengő 12 fillér; *Mérki* másodtanító állás 3 pengő 20 fillér.

26. számban (június 26.): *Csengeri* férfitanítói állás 7 pengő; *Kiskunhalasi* h. tanári állás 7 pengő; *Cégyénydányádi* kántori állás 8 pengő 24 fillér.

27. számban (július 3.): *Márokpapi* kántortanítóság 7 pengő 87 fillér; *Debreceni tanítónőképzőintézet* gyakorló-iskolai tanítónői állás 8 pengő 51 fillér; *Sárospataki kollégium* h. tanári állás 2 pengő 80 fillér.

28. számban (július 10.): *Debreceni egyház* fitanítói állás 7 pengő 10 fillér; *Hajdúböszörményi Boeckay gimnázium* tanári állások 7 pengő 44 fillér; *Sárándi* kántor tanítóság 10 pengő 88 fillér.

27. és 28. számokban *Sarkali* két tanítói állás összesen 14 pengő 36 fillér.

29. számban (július 17.): *Hajdúhadházi* tanítói állás 7 pengő 55 fillér; *Kisújszállási* tanítói állás 10 pengő; *Törökszentmiklósi* tanítói állás 11 pengő 44 fillér.

28. és 29. számokban *Pápai* nőnevelőintézet tanári állások együtt 42 pengő. Folytatjuk.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a lapfőigazgató:
Dr. KUN BÉLA.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.
2466—1926.

Pályázati hirdetmény.

A debreceni egyházmegyébe kebeleztet, lemondás folytán megüresedett bihartordai lelkészi állásra pályázatot hirdetnek.

Javadalom: 1. Készpénz: 260 korona. — 2. Őszi búza: 23 m. 40 kg. helyett ennek minden év október 1-én érvényben levő ára, esetleg maximális ár. — 3. 19 m. 76 kg. árpa helyett ennek minden év október 1-én érvényben levő piaci ára, esetleg maximális ára. — 4. Tűzifa: 2 öl házhoz szállítva, vagy ennek beszerzési és fuvarozási ára. — 5. A Nadányi-alapítványból évi 400 korona. — 6. 55 hold és 300 négyszögöl tagosított szántóföld, 1200 négyszögölével számítva. — 7. 628 négyszögöl pusztaföld a Szegikerten. — 8. A templom udvara alsó részének, 295 négyszögöl, szabad használata. — 9. Stóla. — 10. Lakás, udvar kerttel és a szükséges melléképületekkel. A földek összes adóját az egyház fizeti. Megjegyzendő, hogy a Nadányi-alapítvány elértéktelenedve ezidőszent takarékpénztárban kezeltetik s a 400 korona javadalmazást teljességgel nem bírja. Továbbá: megválasztott lelkész elődjének 8.870,000 korona beruházási költséget tartozik megtéríteni.

Kötelesség: az összes lelkészi teendők törvényszerinti teljesítése.

Allás azonnal elfoglalandó.

Fölszerelt és válaszbélyeggel ellátott pályázati kérelmek F. Varga Lajos espereshez, Nagyrábé, Biharmegye, 1926 november hó 6-ikáig küldendők be.

Debrecen, 1926 október hó 14.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

NEM REKLÁM, HANEM VALÓSÁG

TELEFON:

13-35.

18-52

hogy dús választékban gyönyörű szabású
férfi- és fiú ruhák olcsó árban a

TELEFON:

13-35.

MAGYAR RUHAIPAR
DEBRECEN LEGNAGYOBB FÉRFI ÉS FIÚ RUHAÁRÚHÁZÁBAN
PIAC-UTCA II. SZ. (közvetlen a Bika-szálló alatt) szerezhetők be.

A kislétai református egyház kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése az egyháztól: Két szobás lakás, kerttel, melléképületekkel; 17 kat., vagyis 22 kishold gabonatermő föld; amennyit idáig is élveztek a tanító urak. 13 köből gabona s államsegély. A természetbeli járandóságok értékegysége 22. A megválasztott tanítónak költözködési költségeit az egyház nem fizeti. Kötelessége: I—VI. vegyes iskola vezetése, kántori teendők végzése, kanonikus órákon, valamint a lelkész akadályoztatása esetén templomi szolgálatot teljesíteni; vasárnapi iskola vezetése, személyes megjelenés kívánatos, de az útiköltség az illető terhét képezi. Pályázati határidő a hirdetés megjelenésétől számított 10 nap. — Pályázati kérvények református lelkészi hivatalhoz küldendők; posta helyben, Szabocsi megye. Beruházási költség 800,000 korona és 12 kgr. lóheremag a 20,000 korona, az elődnek megtérítendő.

FONCIÈRE ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ INTÉZET

DEBRECENI VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

úgyis mint a TISZÁNTULI REF. EGYHÁZKERÜLET HIVATALOSAN SZERZŐDÖTT biztosító intézete.

ELFOGAD:

tűz-, jég-, baleset-, szavatossági-, betörésses-lopás-, szállítás- és élet-biztosításokat a legelőnyösebb feltételek mellett.

27—52

Lelkészeknek, tanároknak, tanítóknak, presbitereknek és egyháztagnak a főtiszteletű és méltóságos egyházkerületi Elnökséggel történt megállapodás alapján külön kedvezmények.

Debrecen, Piac-u. 61. sz., II. emelet.

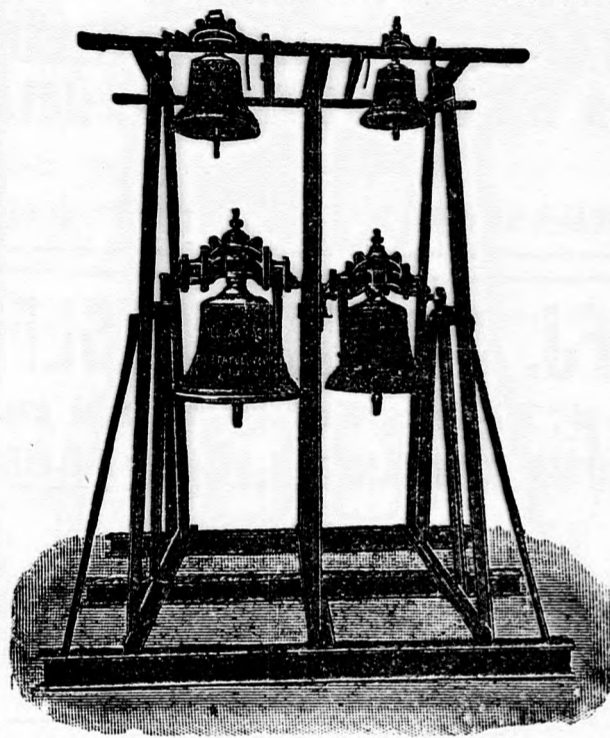

Debreczeni István
órasmester Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órákraktára

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.
(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÓR-HÁZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 813—53.

Az 1900. évi párizsi világ-, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításokon aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismeréssel és az 1925. Orsz. Kézművesipari Társulat versenyén a m. kir. korm. díszoklevelével kitüntetve.

FITTLERSÁNDOR

orgona és harmónium gyára
Pesterzsébet, Határ-ut 20.

Készít:

Új Orgonákat,
Orgonasípokat,
iskolai és templomi
Harmóniumokat.

Javítások gyorsan, szakszerűen mérsékelt áráért
Árjegyzék esküszövegvetés díjtalan

ALAPÍTTATOTT 1910-BEN

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,
KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református ápoloda, Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,
hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

KARDOS LÁSZLÓ

DEBRECEN, KOSSUTH-U. 9

**VÁSZON—FEHÉRNEMŰ
és KELENGYE szaküzlet.**

ALAPÍTÁSI ÉV 1831.

2—4

KIVALÓ ANYAGOK! — HATÁROZOTT ÁRAK

IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó cég
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, FŐTÉR (SARJÁT HÁZ)

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélsezerűbb ajándék lelkész urak részére a palást.

Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáért a legnagyobb haszon és jutalom az elismerőlevelek voltak. Kérem a megrendesületek hasonló ajándékrendeléseit.

Tisztelettel IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF, az „ORLE” szabója.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Ref. egyházközségünk előjárósága fiatal s.-lelkészünket, ki ideiglenes kiküldetésének ideje alatt a hívek szeretetét nagy mértékben megnyerte, közelebbi eltávozásakor emlékül egy papi palástartal akarja megajándékozni. Az egyházi lapokból értesültünk, hogy uraságod ref. papi díszruhák és palástok szolid kiállításával a lelkészek tetszését és meglegedését vívták ki. Ezért felkérem, szíveskedjék engemet lehetőleg postafordultával értesíteni, körül-belül 100 korona elegendő volna-e egy szebb palástért. Még csak arra kérem, szíveskedjék figyelembe venni, hogy a palástartal egy jeles képzettségű, nemes ambíciójú, általánosan kedvelt kezdő fiatal pap érdemeit óhajtjuk jutalmazni. Vagyis inkább ezzel is arra serkenteni, hogy magát tovább képezze, fejlessze. Éppen azért óhajtánók, hogy az ilyen ajándéktárgynak alkalmas legyen úgy minőség, mint kiállítás tekintetében.

Besztercén (Erdély) 1909 szept. 15-én.

Szíves üdvözlettel: *Ráduly János*, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Készséggel sietek kijelenteni, hogy az Ön által szállított palástartal ifjú lelkészünknek nagy örömet szereztek.

Fogadja szép munkájáért az előjáróság teljes elismerését.
Tisztelettel. *Ráduly János*, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF szabó mester úrnak

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Alulírott, Szántó József úrral egy papi reverendát készítettem és azzal meg vagyok elégedve.

Debrecen, 1909 ápr. 24.

Hazafias tisztelettel: *Eröss Lajos*, ref. püspök

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése

Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

✱

A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó

összes vasárú

állandó nagy raktára.

Telefon 6.

MOST MEGJELENT könyvujjdonságok:

■ Gyülvész István: Én vagyok az út . . .	K	18,000.—
■ Hastings: A mintakép	„	50,000.—
■ Haynis: Református dogmatika	„	175,000.—
■ Hegyaljai Kiss Géza: Lorántfy Zsuzsanna	„	35,000.—
■ Lévy Lajos: Egyházi beszédek	„	62,500.—
■ Makkai Sándor: Aratás	„	85,000.—
„ „ Öntudatos kálvinizmus	„	25,000.—
„ „ Megszólalnak a kövek	„	35,000.—
„ „ A halál mysteriuma	„	24,000.—
■ Musnai L.: Életnek beszéde	„	50,000.—
„ Az Újszövetség	„	65,000.—
„ A magyar biblia története	„	15,000.—
■ Porcsalmy Gyula: Boda Katalin	„	54,000.—
■ Ravasz László: Az ember életútjának felén	„	112,500.—
■ Révész Imre élete 1826—1881	„	100,000.—
„ Mennyei nász dal	„	25,000.—
■ Stalker James: Fájdalmak embere	„	77,000.—
■ Vásárhelyi J.: Bizonyágtétel	„	125,000.—
■ Victor Gabriella: A pataki vár gyöngye	„	65,000.—

UJJDONSÁG! ♦♦♦♦♦ MOST JELENT MEG!

Méliusz Kis Könyvtára

vasárnapi olvasmányok gyűjteménye.

Szerkeszti: **Uray Sándor**, debreceni református lelkész.

1. szám. Uray S.: Tudod-e mit olvasol?	K	5,000.—
2. „ — Nők az egyházban	„	6,000.—
3. „ — A keresztyen jellemről	„	6,000.—
4. „ Zih Sándorné: A láthatatlan Isten—Idegenben (két kis elbeszélés)	„	5,000.—
5. „ Amikor Nagy Péter uram nem ment el a gazdakörbe	„	4,000.—
6. „ Uray S.: Gonosz Pista börtöt tart	„	4,000.—
7. „ — Nagy Jóska tenyerest kapott	„	4,000.—
8. „ Fekete János: Életiskola	„	4,000.—
9. „ Solymosi József: Két világ	„	5,000.—
10. „ Makay Lajos: A pokol udvari szabítója	„	5,000.—

A 10 szet együtt K 45,000.—

■ Bészler—Székely: Krisztus legendák I—II.	K	75,000.—
■ Dr. Boldizsár K.: Bocskai koronája	„	10,000.—
■ Harsányi Gusztáv: Töredékek egy magyar reform. lelkész hányatott életéből	„	35,000.—
■ Héger Flóris: Irodalmi szemelvények	„	75,000.—
■ Révész I.: Kálvin élete és a kálvinizmus	„	30,000.—
■ S. Szabó József: A debreceni Református Kollégium tanárai és kiválóbb növendékei 1549—1925-ig	„	40,000.—

A fenti művek kaphatók és megrendelhetők a

„MÉLIUSZ”

könyv-, papír-, írószer- és zenemű kereskedésében

Debrecen, Ferenc József-út 26.

♦ Postai megrendéseket pontosan és azonnal expedíálunk. ♦